

Handling 2025 nr 46

Yttrande över motion av Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Den av Pär Gustafsson väckta motionen avslås.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Axel Darvik (L) och Jörgen Fogelklou (SD) yrkade bifall till yrkande från L, M, D och KD den 7 mars 2025 om att tillstyrka motionen. Jörgen Fogelklou (SD) yrkade vidare bifall till tilläggsyrkande från SD den 7 mars 2025.

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S) yrkade att motionen skulle avstyrkas och avslag på övriga yrkanden.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att avstyrka motionen.

Göteborg den 12 mars 2025
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

Tilläggsyrkande

2025-03-07

Ärende 8 (SLK-2024-00926)

Tilläggsyrkande angående – Motion av Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda införande av ett obligatoriskt diagnostiskt prov i matematik i högstadiet, med krav på systematisk uppföljning och analys för att tidigare identifiera och åtgärda kunskapsluckor.

Yrkandet

Sverigedemokraterna ställer sig bakom motionen om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik för elever i gymnasiets årskurs 1. Provet kan utgöra ett värdefullt verktyg för att få en tydligare bild av elevernas matematikkunskaper, särskilt i ljuset av de utmaningar som svensk matematikundervisning har stått inför under de senaste decennierna.

Elever med svårigheter i matematik bör identifieras så tidigt som möjligt för att skolorna ska kunna sätta in rätt stöd. Idag finns frivilliga diagnostiska prov i grundskolan samt nationella prov i årskurs 3, 6 och 9. Problemet är att dessa prov inte systematiskt används för att följa upp och åtgärda kunskapsbrister innan eleverna når gymnasiet.

Utredningen ska omfatta möjligheten att införa ett obligatoriskt och standardiserat diagnostiskt prov i matematik tidigare i grundskolan, exempelvis i årskurs 7 eller 8.

Ett sådant prov skulle ge skolorna ett tydligare underlag för att tidigt identifiera elever som riskerar att inte nå godkänt betyg i matematik och säkerställa att åtgärder sätts in i tid.

Forskning visar även på att ett diagnostiskt prov kan hjälpa till att identifiera skolor som systematiskt sätter för höga eller för låga betyg i matematik. Det är en viktig aspekt för att stärka rättssäkerheten i betygssättningen och för att garantera att alla elever bedöms på samma grunder. Väl utformade och genomtänkta prov minimerar administration och effektiviserar genomförandet. Provresultaten kan användas som en del i redan befintliga uppföljningssystem för att ytterligare utveckla och förbättra undervisningen i matematik.

Genom att lärare och skollädares får en tydligare bild av elevernas ingående kunskaper, kan stöd och resurser riktas dit de behövs som mest. Ett sådant prov blir en viktig pusselbit i arbetet för att höja resultaten i matematik och ger eleverna bättre möjligheter på arbetsmarknaden och i vidare studier.

Yrkande

L, M, D, KD

Ärende 8

2025-03-07

Yrkande angående – Motion av Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen bifalles

Yrkandet

Till skillnad från remissinstanserna är vår bild att Stockholm har mycket positiva erfarenheter av det diagnostiska provet. Det visar sig också i den utvärdering som utbildningsförvaltningen beställer varje år och som genomförs av en extern aktör. Där framkommer bl a att utbildningsförvaltningen kan analysera enskilda grundskolors betygsättning i matematik: Är betygsättningen generös eller restriktiv? Det går också att analysera elevers resultat i matematik från grundskolan uppdelat på kön (där man kan se om t.ex. pojkar får lägre betyg än flickor i förhållande till deras kunskaper). Då provet inte har ändrats sedan 2012, så kan Stockholm analysera elevernas kunskapsutveckling inom respektive matematiska områden. Detta till skillnad från de nationella proven som inte kan analyseras med fokus på specifikt matematiskt innehåll eftersom innehåll och uppgifter ändras. Det framkommer också att många avlämnande grundskolor använder resultaten systematiskt för att kartlägga och utveckla sin matematikundervisning beroende på elevers resultat. Vi noterar dessutom att många grannkommuner till Stockholm (t.ex. Botkyrka, Danderyd, Lidingö, Täby, Solna, Nacka, Värmdö) samt de flesta friskolekoncerner och friskolor i Stockholm använder provet och är nöjda med det. Provet har spridit sig och används också i Linköping, Karlstad och Eskilstuna. Dessa kommuner är också nöjda med provet.

Vi menar också att det inte är fel att arbeta med summativa bedömningar vilka ofta även innehåller formativa moment. Ett diagnostiskt prov i åk 1 på gymnasiet ger värdefull feedback till de avlämnande högstadieskolorna. Detta kan, rätt använt, användas för kvalitetshöjande insatser på grundskolan. Motionen redogör i övrigt för de argument som talar för att ett diagnostiskt prov i matematik borde införas i åk 1 på de kommunala gymnasierna i Göteborg. Motionen bör därför bifallas

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-02-14

Ärendenummer SLK-2024-00926

Handläggare

Charlotta Bjerhem

Telefon: 031-368 05 88

E-post: charlotta.bjerhem@stadshuset.goteborg.se

Motion av Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik

Motionen

Pär Gustafsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda ett införande av diagnostiskt prov i matematik i årskurs 1 på gymnasiet. Utredningen ska belysa hur samtliga huvudmän inom gymnasieskolan kan involveras i provet.

Motionären menar att införandet av ett diagnostiskt prov kan bli ett viktigt verktyg i arbetet med att förbättra och stärka undervisningen i matematik. Provet kan ge en tydligare bild av kunskapsläget samt vara ett stöd i grundskolornas betygssättning. Motionären framhåller att hela skolväsendet i Göteborg behöver fokusera och kraftsamla kring ämnet matematik.

I motionen hänvisas till att det genomförs ett diagnostiskt prov i matematik i årskurs 1 på gymnasiet i Stockholm sedan 2011. Provet ger underlag för att utvärdera såväl grundskolans undervisning som betygssättning. Resultaten redovisas fördelat på både gymnasieskola och avlämnande grundskola. Enligt motionären har diagnostiken bidragit till att förbättra betygssättningen.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till grundskolenämnden och utbildningsnämnden. Remissinstansernas beslut redovisas i nedanstående tabell. Remissyttrandena i sin helhet finns som bilagor till tjänsteutlåtandet.

Remissinstans	Beslut
Grundskolenämnden	Avstyrker Yrkande SD Omröstning Protokollsanteckning
Utbildningsnämnden	Avstyrker

Remissinstansernas överväganden

Av både utbildningsnämndens och grundskolenämndens handlingar framgår att förvaltningarna bedömer att behovet av att införa ett diagnostiskt prov i matematik i årskurs 1 på gymnasiet är begränsat. Redan idag finns god tillgång på underlag om elevernas kunskaper liksom statistik över elevernas matematikkunskaper över tid.

Grundskolenämnden påtalar att de nationella prov som genomförs är framtagna för att ge en bred bild av elevernas kunskaper i relation till kursmålen och betygsstegen, vilket kan vara svårt att uppnå genom ett diagnostiskt prov. Båda nämnderna pekar på att forskning visar att summativ bedömning, vilket ett diagnostiskt prov är, riskerar leda till att fokus hamnar på enkla mätbara resultat i stället för på att förbättra undervisningen.

De analyser och uppföljningar som görs utifrån redan tillgängliga underlag visar på att behovet av insatser för att utveckla matematikundervisningen är stort för att främja och öka elevernas matematikkunskaper. Nämnderna konstaterar att det på huvudmanna- och skolenivå görs och planeras flera insatser. Grundskoleförvaltningen analyserar också skillnader i resultat mellan nationella prov och elevernas ämnesbetyg för att kunna analysera slutbetygen i årskurs nio. På så sätt är det möjligt att få en indikation på om skolorna tenderar att ge restriktiva eller generösa slutbetyg. Det behövs inte ett diagnostiskt prov för att kunna göra denna analys.

I dialog mellan utbildningsförvaltningen och Stockholms Stads utbildningsförvaltning har det framkommit att det inte gjorts någon analys eller utvärdering av det diagnostiska prov som motionären hänvisar till. Det är tveksamt om resultaten används i någon större utsträckning. Den sammantagna bedömningen är att behovet av ett diagnostiskt prov är begränsat och att nyttan inte uppväger de negativa ekonomiska konsekvenser som ett införande skulle innebära.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Av båda nämndernas underlag framgår att införandet av ett diagnostiskt prov i årskurs 1 på gymnasiet är kostnadsdrivande, samtidigt som nyttan är begränsad. Kostnaderna är av administrativ karaktär, framför allt personalresurser för att ta fram provet, liksom för att sammanställa provresultat och genomföra analyser i förhållande till grundskolebetygen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på förslaget utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

De berörda förvaltningarna har utrett i vilken utsträckning som ett diagnostiskt prov skulle stärka en likvärdig undervisning och mer rättssäker betygssättning. Ur ett likvärdighetsperspektiv är intressant att ha statistik över skolor med mer generös respektive restriktiv betygssättning. Genom resultaten på de nationella proven finns dock redan idag tillgång till statistik för att analysera och följa upp om resultat och ämnesbetyg skiljer sig åt. Grundskolenämnden ser inte heller att ett diagnostiskt prov i någon större utsträckning skulle bidra till att utveckla undervisningens kvalitet.

Stadsledningskontorets överväganden

I motionen föreslås att uppdraget att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i gymnasieskolan ska ges till kommunstyrelsen. I det fall ett diagnostiskt prov i ett senare skede ska införas kommer det vara utbildningsnämnden som ansvarar för genomförandet. Stadsledningskontoret menar att det därför bör vara utbildningsnämnden som, i samverkan med grundskolenämnden, ska få i uppdrag att utreda införandet.

Jonas Kinnander

Direktör Ärende och utredning

Eva Hessman

Stadsdirektör

Bilagor som utgör beslutsunderlag

1. Motionen
2. Grundskolenämndens handlingar 2025-02-04 § 12
3. Utbildningsnämndens handlingar 2025-01-14 § 10

Handling 2024 nr 185

Motion av Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik

Andelen elever (samtliga huvudmän) som uppnår kunskapskraven i matematik i årskurs 9 minskar i Göteborg. Läsåret 2012/13 klarade 89,8 % av eleverna kunskapskraven, medan motsvarande andel var 85,9 % (A-E) läsåret 2022/23. Den negativa utvecklingen har varit tydlig under flera år.

Resultaten från Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS) 2019 visar att svenska elever presterar sämre i matematik (årskurs 4 och 8) än genomsnittet i EU och OECD. Även Programme for International Student Assessment (PISA) pekar på att svenska elever underpresterar i matematik och halkar efter elever i jämförbara länder.

Riksrevisionen konstaterade nyligen att andelen elever som får ett annat betyg än vad resultatet på det nationella provet indikerar är störst för elever som underkänns i matematik. För många elever är det just ett godkänt betyg i matematik som saknas för att bli behöriga till gymnasiet. Det är uppenbart att hela skolväsendet i Göteborg behöver fokusera och kraftsamla kring ämnet matematik. Arbetet måste börja redan i förskolan och fortsätta genom grundskolan och vidare till gymnasiet. Fler elever behöver klara den grundläggande nivån.

Under föregående mandatperiod förstärktes det kompensatoriska uppdraget i den kommunala gymnasieskolan, med anledning av att elever från grundskolan ofta saknar tillräckliga förkunskaper. Utbildningsförvaltningen arbetar även med flera insatser för att öka måluppfyllelsen i ämnet. Detta är i grunden positivt, men fler åtgärder behövs.

Sedan 2011 genomförs ett diagnostiskt prov i matematik i årskurs 1 på gymnasiet i Stockholm. Provet används för att utvärdera både grundskolans undervisning och betygssättning. Resultaten redovisas fördelat på både gymnasieskola och avlämnande grundskola. Diagnostiken har bidragit till att förbättra betygssättningen.

Liberalerna anser att införandet av ett diagnostiskt prov, ett så kallat "Göteborgsprov", kan bli ett viktigt verktyg i arbetet med att förbättra och stärka undervisningen i matematik. Provet skulle även ge en tydligare bild av kunskapsläget i hela stadens skolväsende. Det skulle hjälpa de grundskolor som år efter år sätter för låga eller för höga betyg i matematik. En korrekt betygssättning i grundskolan är avgörande, både för den enskilda eleven och för samhället i stort.

Därför föreslås att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda införandet av ett sådant prov. Utredningen ska även belysa hur samtliga huvudmän inom gymnasieskolan kan involveras i provet.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda ett införande av diagnostiskt prov i matematik i årskurs 1.

Pär Gustafsson (L)

§ 12 Ärendenummer GSF-2024-04213

Yttrande över remiss om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik

Beslut

1. Grundskolenämnden avstyrker förslaget om att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att utreda införande av diagnostiskt prov i matematik i årskurs 1 i gymnasieskolan.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt grundskolenämndens yttrande över motion från Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av diagnostiskt prov i matematik i gymnasiets årskurs 1. Grundskolenämndens yttrande ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 2025-02-04 (diarienummer SLK-2024-00926).

Handlingar

1. Grundskoleförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2024-12-03
2. Motion av Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik
3. Yrkande från SD, daterat 2025-02-03

Yrkanden

Jessica Blixt (D) yrkar att grundskolenämnden ska tillstyrka motionen. Dario Espiga Corbo (S) yrkar bifall på förvaltningens förslag. Veronica Oxklint (SD) yrkar på yrkandet från SD om att tillstyrka motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer yrkandena om att tillstyrka motionen mot förvaltningens förslag om att avslå motionen och finner att grundskolenämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Omröstning begärs.

Omröstning

Nämnden godkänner följande ordning för omröstning:

Ja-röst för bifall till förvaltningens förslag. Nej-röst för att tillstyrka motionen.

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S), Sara Carlsson Hägglund (V), Dario Espiga Corbo (S), Hillevi Werring (MP) och Ante Bränholm (V) röstar ja. Sofie Gyllenwaldt (M), Jessica Blixt (D), Nicklas Gretzer (M) och Veronica Oxklint (SD) röstar nej.

Protokoll nr 1

Sammanträdesdatum: 2025-02-04

Med 5 ja-röster röster mot 4 nej-röster har grundskolenämnden beslutat att avstyrka motionen i enlighet med förvaltningens förslag.

Protokollsanteckningar

Ersättare Kristina Norén Lallo (KD) får anteckna till protokollet att om hon hade fått rösta skulle hon ha röstat på att tillstyrka motionen.

Protokollsutdrag skickas till

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp
Stadsledningskontoret

Yrkande

2025-02-03

Ärende 12

Yrkande angående – Motion av Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik

Förslag till beslut

I nämnden:

Motionen tillstyrkes

Yrkandet

Sverigedemokraterna ställer sig bakom motionen från Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik för elever i gymnasiets årskurs 1. Provet kan utgöra ett värdefullt verktyg för att få en tydligare bild av elevernas matematikkunskaper, särskilt i ljuset av de utmaningar som svensk matematikundervisning har stått inför under de senaste decennierna.

Ett diagnostiskt prov i matematik skulle ge skolorna en bättre förståelse av elevernas förkunskaper och därmed skapa bättre förutsättningar för individanpassad undervisning. Med tanke på de stora variationerna i kunskapsnivåer mellan olika skolor och elevgrupper, skulle provet kunna bidra till en mer rättvis och likvärdig utbildning.

Vidare visar forskning och erfarenheter från Stockholm att ett diagnostiskt prov kan hjälpa till att identifiera skolor som systematiskt sätter för höga eller för låga betyg i matematik. Detta är en viktig aspekt för att stärka rättssäkerheten i betygssättningen och för att garantera att alla elever bedöms på samma grunder.

Sverigedemokraterna anser att de ekonomiska och administrativa kostnaderna för ett sådant prov inte överväger de pedagogiska fördelarna. Om provet utformas på ett genomtänkt sätt, kan administrationen minimeras och genomförandet effektiviseras. Dessutom kan resultaten användas som en del i redan befintliga uppföljningssystem för att ytterligare utveckla undervisningen i matematik.

Att tillföra ett diagnostiskt prov i matematik vore ett viktigt steg för att stärka likvärdigheten i skolan. Genom att ge lärare och skolläda en tydligare bild av elevernas ingående kunskaper, kan stöd och resurser riktas dit de behövs som mest. Ett sådant prov kan därför bli en viktig pusselbit i arbetet för att höja resultaten i matematik och därmed elevernas framtida möjligheter på arbetsmarknaden och i vidare studier.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-12-03

Ärendenummer

GSK-2024-04213

Handläggare

Anders Samuelsson

E-post anders.samuelsson@grundskola.goteborg.se

Yttrande över motion om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

1. Grundskolenämnden avstyrker förslaget om att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att utreda införande av diagnostiskt prov i matematik i årskurs 1 i gymnasieskolan.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt grundskolenämndens yttrande över motion från Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av diagnostiskt prov i matematik.

Förvaltningen anser att fördelarna med att införa ett diagnostiskt prov i matematik för elever i årskurs 1 på gymnasiet är begränsat. Bedömningen är att fördelarna med ett sådant prov inte skulle överväga de negativa ekonomiska och administrativa konsekvenserna. Det finns redan statistik som följer trender i elevers matematikkunskaper över tid samt nationella prov som stöd för mer likvärdig och rättssäker betygssättning. De pedagogiska vinsterna bedöms även vara begränsade i relation till de insatser som krävs. Därför föreslår förvaltningen att förslaget avstyrks.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Grundskoleförvaltningen bedömer att förslaget att införa diagnostiskt prov i matematik för gymnasiets årskurs 1 skulle vara kostnadsdrivande. Nyttan av ett sådant förslag skulle överskuggas av ekonomiska kostnader i form av ökad administration och ta fokus och resurser från undervisningen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Grundskoleförvaltningen har, tillsammans med utbildningsförvaltningen, undersökt i vilken utsträckning diagnostiskt prov i matematik skulle stärka elevers rätt till en likvärdig undervisning av hög kvalitet och bidra till mer rättssäker betygssättning. Bedömningen är att det redan idag finns bättre underlag än diagnostiskt prov för att följa upp betygens tillförlitlighet. Genom nationella prov har grundskolan tillgång till statistik för att analysera och följa upp om resultaten på de nationella proven och elevernas ämnesbetyg skiljer sig åt. Förvaltningen ser inte heller, varken genom forskning eller

omvärldsbevakning, att diagnostiskt prov i gymnasiets årskurs 1 i någon större utsträckning skulle bidra till att utveckla undervisningens kvalitet.

Samverkan

Information på facklig samverkansgrupp (FSG) 27 januari 2025.

Bilaga

1. Motion av Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt grundskolenämndens yttrande över motion från Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av diagnostiskt prov i matematik i gymnasiets årskurs 1. Grundskolenämndens yttrande ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 2025-02-04 (diarienummer SLK-2024-00926).

Beskrivning av ärendet

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta om att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda införande av diagnostiskt prov i matematik i gymnasiets årskurs 1. Motionen hänvisar dels till forskning som visar på den negativa trenden i svenska elevers resultat i matematik, dels exempel på motsvarande prov i Stockholm. Motionären anser att införandet av diagnostiskt prov, ett så kallat "Göteborgsprov", skulle kunna bli ett viktigt verktyg i arbetet med att förbättra och stärka undervisningen i matematik. Provet skulle även ge en tydligare bild av kunskapsläget i hela stadens skolväsende. Det skulle enligt motionären hjälpa de grundskolor som år efter år sätter för låga eller för höga betyg i matematik.

Förvaltningens bedömning

Även om den senaste statistiken från TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) visar på en vändning, är det väl känt att statistiken under en längre period visat på en nedåtgående trend för elevernas matematikkunskaper i grundskolan. Matematik är ett ämne som är viktigt och kan upplevas svårt. Forskning och studier visar även på att det finns utmaningar att utveckla undervisningen som möter behoven¹.

Grundskoleförvaltningen har, i samarbete med utbildningsförvaltningen, bedömt nyttan med att enligt motionärens förslag införa diagnostiskt prov i matematik på de kommunala och fristående gymnasieskolorna i Göteborg. I bedömningen ingår underlag från egna uppföljningar, forskning och omvärldsbevakning.

Förvaltningens bedömning är att det genom väl underbyggd statistik finns stor medvetenheten om problemet och att utvecklingsinsatser pågår för en mer rättssäker betygssättning och för att utveckla undervisningen i matematik. Exempelvis görs regelbundna uppföljningar och analyser på skol- och huvudmannanivå av skillnader i resultat mellan nationella prov och elevernas ämnesbetyg. Nationella prov med tillhörande bedömningsstöd är framtagna för att ge en bred bild av elevernas kunskaper i relation till kursmål och olika betygssteg, något som kan vara svårt att uppnå med ett diagnostiskt prov.

Analyser och uppföljningar visar på att behovet av insatser för att utveckla matematikundervisningen är stort för att främja och öka elevernas matematikkunskaper. På huvudmanna- och skolnivå görs och planeras flera insatser. Tillsammans med Center för skolutveckling har grundskoleförvaltningen till exempel gjort djupanalyser av elevers matematikkunskaper i olika årskurser och socioekonomiska områden. Genom ett pågående pilotprojekt på en av våra skolor undersöks möjligheten att i samarbete med

¹ Skolverket (2024), *Förbättrad matematikundervisning kräver samlade krafter från alla nivåer*, <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/artiklar-om-forskning/forbatttrad-matematikundervisning-kraver-samlade-krafter-fran-alla-nivaer>, (2024-12-10)

lektor och utifrån forskning utveckla matematikundervisningen på skolor med socioekonomiska utmaningar. Under 2025 kommer, inom ramen för arbetet med grundskoleförvaltningens kvalitetsanalys, matematikundervisningen vara i fokus för att få en bredare och djupare kunskapsbild av behoven. Syftet med analysarbetet är att det ska leda till mer träffsäkra insatser för att lyfta kunskaperna där behoven är som störst.

Beroende på hur resultaten används visar forskning på att summativ bedömning, vilket ett diagnostiskt prov är, riskerar leda till att fokus hamnar på enkla mätbara resultat istället för på elevernas lärande. Forskningen visar att formativ bedömning är mer effektivt för elevernas lärande och prestationer². Till skillnad från summativ bedömning, som ofta handlar om att summera resultat i slutet av en kurs eller period, är formativ bedömning till för elevers lärande. I enlighet med det formativa arbetssättet ska man bedöma elever för att främja deras lärande. Detta innebär att respons är en grundbult i formativ bedömning och som lärare måste man vara medveten om hur olika typer av respons påverkar elevers lärande.

Genom Göteborgs utbildningsförvaltnings kontakter med Stockholm framgår att det inte gjorts någon samlad analys eller utvärdering huruvida provet uppfyller sitt syfte eller ej sedan det infördes 2011. Det förefaller som att resultaten inte används i någon större utsträckning, vare sig i grundskolan eller gymnasieskolan. De som framför allt tar del av resultatet är matematiklärare på gymnasiet som bjuds in till ett seminarium på vårterminen där resultatet presenteras, men det framstår inte ha givit någon påtalad effekt på matematikundervisningen i Stockholm.

Förvaltningens samlade bedömning är att behovet av att införa ett diagnostiskt prov i matematik i gymnasiets årskurs 1 är begränsat och att nyttan med en sådan insats inte skulle uppväga de negativa ekonomiska konsekvenser som förslaget medför.

Förvaltningen föreslår att förslaget avstyrks.

Protokollsutdrag skickas till

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp
Stadsledningskontoret

Maria Andersson

Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg

Avdelningschef planering och utveckling

² Skolverket (2023), *Formativ bedömning stärker lärandet*,
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/artiklar-om-forskning/formativ-bedomning-starker-larandet> (2024-12-10)

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2025-01-14

Yttrande gällande motion av Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik (SLK-2024-00926)

§ 10, 1402/24

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar att avstyrka förslaget om att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att utreda ett införande av diagnostiskt prov i matematik i årskurs 1.

Handling/ar

Tjänsteutlåtande 1402/24 H3

Förvaltningens samverkansgrupp 2025-01-07

Yrkanden

Pär Gustafsson (L) 2:e vice ordförande, Hakan Önal (M) och Camilla Harrysson (L) yrkar att motionen ska bifallas.

Joacim Byvik (V), 1:e vice ordförande, Linda von Corswant (MP), Oscar Linde Svedestad (S) och Jan Hermfelt (SD) yrkar bifall till förslag enligt tjänsteutlåtandet, dvs att motionen avstyrks.

Propositionsordning

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att utbildningsnämnden fattar beslut enligt tjänsteutlåtandet.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2025-01-14

Dag för justering

2025-01-16

Vid protokollet

Sekreterare

Britta Ryding

Ordförande

Parisa Rezaeivar

Justerande

Pär Gustafsson

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-11-01

Diarienummer 1402/24

Handläggare

Elin Synneby

E-post: elin.synneby@educ.goteborg.se

Yttrande gällande motion av Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik (SLK-2024-00926)

I utbildningsnämnden

1. Att avstyrka förslaget om att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att utreda ett införande av diagnostiskt prov i matematik i årskurs 1.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har, jämte Grundskolenämnden, ombetts att yttra sig över *Motion av Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik*.

Utbildningsnämndens yttrande ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 2025-02-04.

Förvaltningens samlade bedömning är att behovet av att införa ett diagnostiskt prov i matematik i årskurs 1 är begränsat. Statistisk som följer trender i elevers matematikkunskaper över tid finns tillgängliga idag och insatser görs för att främja matematikkunskaper hos eleverna på gymnasiet. Grundskolorna och deras huvudmän har de nationella proven i nian att jämföra slutbetygen med och på så sätt få en indikation på om de tenderar att ge restriktiva eller generösa slutbetyg. Förvaltningen avstyrker därmed förslaget.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Utbildningsförvaltningen bedömer att förslaget att införa diagnostiskt prov i matematik i årskurs 1 är kostnadsdrivande. Kostnaderna skulle framför allt gälla personal när provet ska tas fram samt när provresultaten ska sammanställas, jämföras med grundskolebetyg och analyseras.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Utbildningsförvaltningen har kartlagt behovet av att införa diagnostiskt prov i matematik på gymnasieskolorna i Göteborg. Av kartläggningen framgår att ur ett likvärdighetsperspektiv är statistiken för vilka skolor som ger generösa respektive restriktiva betyg intressant att följa. Utbildningsförvaltningen vill understryka vikten av elevers rätt till en likvärdig utbildning. Den samlade bilden är dock att grundskolorna redan har möjlighet att få denna statistik via det nationella provet i årskurs nio, och

utbildningsförvaltningens bedömning är därför att det utifrån ett likvärdighetsperspektiv inte är nödvändigt att införa ett diagnostiskt prov i matematik.

Samverkan

Förslaget samverkas i förvaltningens samverkansgrupp 2025-01-07.

Bilagor

1. Motion av Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik, handling 2024 nr 185. SLKs ärendenummer 2024-00926

Ärendet

Utbildningsnämnden har, jämte Grundskolenämnden, ombetts att yttra sig över *Motion av Pär Gustafsson (L) om att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik*.

Utbildningsnämndens yttrande ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 2025-02-04.

Beskrivning av ärendet

I motionen föreslås att kommunfullmäktige ska besluta om att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att utreda ett införande av ett diagnostiskt prov i matematik i årskurs 1. I motionen hänvisas dels till forskning som visar på den negativa trenden i svenska elevers resultat i matematik, dels exempel på motsvarande prov i Stockholm.

Författaren till motionen anser att Utbildningsförvaltningen arbetar med flera insatser för att öka måluppfyllelsen, men att fler åtgärder behövs.

Förvaltningens bedömning

Utbildningsförvaltningen har, via berörda verksamheter och expertis, kartlagt behovet av att införa ett diagnostiskt prov i matematik på de kommunala och fristående gymnasieskolorna i Göteborg. Av kartläggningen framgår, som också motionären påpekar, att olika typer av satsningar har gjorts för att främja matematikkunskaperna hos eleverna i Göteborg. Under läsåret 2023–2024 har till exempel forskningsprojektet MIGEL (Matematikutveckling i Gymnasiet - Stärkt måluppfyllelse grundat i elevers engagemang) genomförts på gymnasieskolor i Göteborg. Syftet med forskningen är att bidra till kunskaper om hur måluppfyllelsen i matematik på gymnasiet kan stärkas genom att bättre förstå förutsättningarna för elevernas engagemang i undervisningen. Planering pågår kring nästa steg i satsningen på att stärka elevers matematikkunskaper.

Camilla Björklund, professor i pedagogik vid Göteborgs Universitet, påpekar att summativ bedömning, vilket ett diagnostiskt prov är, inte förbättrar undervisningen. Däremot visar både svensk och internationell forskning om bedömning och matematiklärande att formativ bedömning, där läraren och eleven gemensamt ser och planerar vägen framåt så att alla elever bereds möjlighet att lära det som kursplanerna ställer som mål, är framgångsrikt. Denna framåtsträvande ansats i utbildningen har alltså vetenskaplig grund och det lokalt förankrade forskningsprojektet MIGEL stöder också denna ansats utifrån elevers upplevda behov av stöttning i sitt matematiklärande i gymnasiet.

Utbildningsförvaltningen instämmer i beskrivningen av att resultaten i matematik har en nedåtgående trend, vilket också de studier och mätningar som hänvisas till i motionen visar. Förvaltningen är eniga med motionären om att detta bör tas på största allvar och ser positivt till att problematiken lyfts. Förvaltningen bedömer dock att studier och statistik som visar den nedåtgående trenden i dagsläget är många och tillräckliga, och ser inte behovet av att konstatera det med ytterligare statistik. Dessutom visar det nationella provet redan vilka grundskolor som har extra utmaningar när det kommer till matematik.

Motionären menar vidare att ett diagnostiskt test i årskurs 1 på gymnasiet skulle hjälpa grundskolor som "år efter år sätter för låga eller för höga betyg". Grundskolorna och deras huvudmän har redan idag de nationella proven att jämföra slutbetygen med och på

så sätt få en indikation på om de tenderar att ge restriktiva eller generösa slutbetyg. Om de är intresserade av denna information har de alltså redan tillgång till den.

Utbildningsförvaltningen har även, via intervju med tjänsteperson på Stockholms Stads Utbildningsförvaltning försökt få en uppfattning om hur provet har fungerat i Stockholm Stad. I intervjun uppges att man inte har gjort någon analys eller utvärdering av om provet uppfyller sitt syfte sedan det infördes 2011 och menar att vare sig grundskolan eller gymnasieskolan använder resultaten i någon större utsträckning. De som framför allt tar del av resultatet är matematiklärare på gymnasiet som bjuds in till ett seminarium på vårterminen där resultatet presenteras.

Förvaltningens samlade bedömning är att behovet av att införa ett diagnostiskt prov i matematik i årskurs 1 är begränsat, det saknar stöd i forskning för att förbättra lärandet och skulle vara kostsamt att införa, Förvaltningen avstyrker därmed förslaget att utreda införandet av ett diagnostiskt prov i matematik.

Utbildningsförvaltningen

Tomas Berndtsson
Förvaltningsdirektör

Maija Söderström
Avdelningschef